

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2940/2023
06.04.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Љиљана Вејновић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Милан Дунђеровић, адвокат из ..., ради издражавања пунолетног детета, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 382/22 од 21.09.2022. године, у седници већа одржаној 06.04.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 382/22 од 21.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П2 120/22 од 07.06.2022. године, обавезан је тужени да на име издржавања тужиље плаћа месечно 200 евра почев од дана подношења тужбе 23.04.2021. године, па док за то буду постојали законски услови или се одлука суда не промени, уплатом на тужиљин текући рачун до 20. у месецу. Преко досуђеног, па до траженог месечног износа од 250 евра, тужбени захтев је одбијен. Тужиља је ослобођена од плаћања судских такси у овој правној ствари. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 382/22 од 21.09.2022. године, одбијена су жалбе парничних странака и потврђена првостепена пресуда. Ставом другим изреке одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је поднела одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020, у даљем тексту: ЗПП) у вези

члана 208. Породичног закона („Службени гласник РС“, бр. 18/2005...6/2015), Врховни касациони суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП, с обзиром да је другостепени суд оценио све битне жалбене наводе и навео разлоге које је узео у обзир по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је рођена ...1970. године и од 2004. године болује од хроничне неуролошке болести ремитентно-релапсне форме мултипле склерозе са све чешћим погоршањима. Непокретна је и животна способност јој је битно и трајно умањена, а радно је потпуно неспособна. У периоду од 08.03.2021. године до 01.07.2021. године је била смештена у Дому за одрасла и стара лица у ..., чије услуге месечно износе 60.000,00 динара. Почев од 01.07.2021. године је прешла у Установу за одрасле и старије у ..., радна јединица ... у којој трошкови смештаја месечно износе 50.190,00 динара. Тужилца остварује новчану накнаду за помоћ и негу другог лица у месечном износу од 29.284,00 динара. Није остварила право на пензију. Разлику између њених примања и трошкова домског смештаја у протеклом периоду је плаћала њена сестра. Тужилца тренутно живи у стану површине 30м² у ..., који је њено власништво и потпуно је прилагођен њеним потребама. У стан се преселила јер у дому није могла да јој буде омогућена исхрана по посебном режиму који успорава прогресију њене болести. Тужилине месечне потребе за исхрану, лекове, пелене, режијске трошкове, физиотерапеута и помоћ трећег лица износе око 105.000,00-110.000,00 динара. Тужени је отац тужилце, рођен је 1939. године и три године након смрти тужилине мајке, 2000. године закључио је нови брак. Са супругом живи у селу ... у кући које је њено власништво. Тужени је остварио право на старосну пензију у Републици Хрватској у месечном износу од 64.596,13 динара и Републици Србији у месечном износу од 6.301,40 динара. За лекове издваја месечни износ од 15.000,00 – 25.000,00 динара. Његова супруга прима пензију у месечном износу од 32.000,00 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, с позивом на одредбе чланова 8. став 1., члана 155., члана 160., члана 161. став 1., члана 162. став 1., 163. став 1. и члана 164. Породичног закона, обавезали туженог да доприноси издржавању тужилце у месечном износу од 200 евра почев од дана подношења тужбе, док су преко досуђеног па до траженог месечног износа од 250 евра месечно, тужбени захтев одбили.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Издржавање пунолетног детета остварује се под одређеним условима. Према члану 155. Породичног закона, право на издржавање од родитеља има пунолетно дете које је неспособно за рад, док такво стање траје, под условом да нема довољно средстава за издржавање (став 1.) и пунолетно дете које се редовно школује најкасније до навршене 26 године живота, сразмерно могућностима родитеља (став 2.). Наведени

услови за издржавање пунолетног детета ограничени су правним стандардом очигледне неправде, с обзиром да је ставом четвртим наведене законске одредбе, предвиђено да пунолетно дете нема право на издржавање ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за родитеље (и друге крвне сроднике из става 3. тог члана).

Критеријуми за одређивање издржавања прописани су чланом 160. Породичног закона, према коме се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања (став 1.). Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 2.), а могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицања зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавеза да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3.).

Дакле, право пунолетног детета које је неспособно за рад на издржавање од родитеља, истовремено представља законску дужност родитеља да даје издржавање, уколико пунолетно дете које је неспособно за рад нема довољно средстава за издржавање, а за родитеља прихватање издржавања не представља очигледну неправду.

Код утврђеног, да тужиља има 51 годину, да болује од мултипле склерозе са све чешћим погоршањима, да је непокретна и радно потпуно неспособна, да радом не може да обезбеди средства за сопствено издржавање и да остварује накнаду за туђу негу и помоћ од 29.284,00 динара, који износ очигледно није довољан за подмирење њених посебних потреба, а да тужени (отац тужиље) има 82 године, да прима старосну пензију од око 70.000,00 динара и живи са супругом која је такође корисник старосне пензије, правилно су нижестепени судови одлучили да је тужени у обавези да, у смислу члана 155. став 1. Породичног закона доприноси издржавању тужиље, као пунолетног детета које је због тешке болести трајно неспособно за рад и нема довољно средстава за издржавање, са износом од 200 евра, а све у складу са одредбама члана 160. и 162. Породичног закона.

Сходно наведеном, а насупротив наводима ревизије, нижестепени судови су утврдили све чињенице које су од значаја за пресуђење, те правилно применили релевантне одредбе материјалног права. Наводима у току парнице и садржином ревизије, тужени није довео у сумњу закључак судова, да је досуђени допринос за издржавање тужиље у сразмери са његовим могућностима, као родитеља. Неосновани су ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права из члана 155. став 4. Породичног закона, будући да усвајањем тужбеног захтева није учињена очигледна неправда у односу на туженог, нити је угрожена његова егзистенција.

Неосновани су наводи ревизије да је усвајање тужбеног захтева неправично уз образложење да тужиља може да обезбеди довољне приходе да подмири егзистенцијалне потребе будући да је корисник права на новчану накнаду за туђу негу и помоћ и да има могућност да располаже својом непокретном имовином, а код

утврђеног да тужиља живи у свом стану који је потпуно прилагођен њеним потребама и у који се преселила јер у дому није могла да јој буде омогућена исхрана по посебном режиму који успорава прогресију њене болести, те да њене месечне потребе за исхрану, лекове, режијске трошкове и здравствену негу износе око 105.000,00-110.000,00 динара. Супротно наводима ревизије, правилно су примењене одредбе из члана 160. Породичног закона, с обзиром да је темељно утврђено које су потребе повериоца издржавања, као и материјалне могућности дужника издржавања. Досуђена сума издржавања представља примерен износ, којим се доприноси издржавању тужиље у складу са материјалним могућностима туженог.

Како се ни осталим наводима ревизије, који представљају понављање жалбених навода и навода изнетих у првостепеном поступку и који су били предмет правилне оцене нижестепених судова, не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке, то је Врховни касациони суд на основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је, применом члана 165. става 1. у вези чланова 153. и 154. ЗПП, одбио захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка јер тужени није успео у овом поступку.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић